

ERASMUS+ 2018-1-ES01-KA104-049768

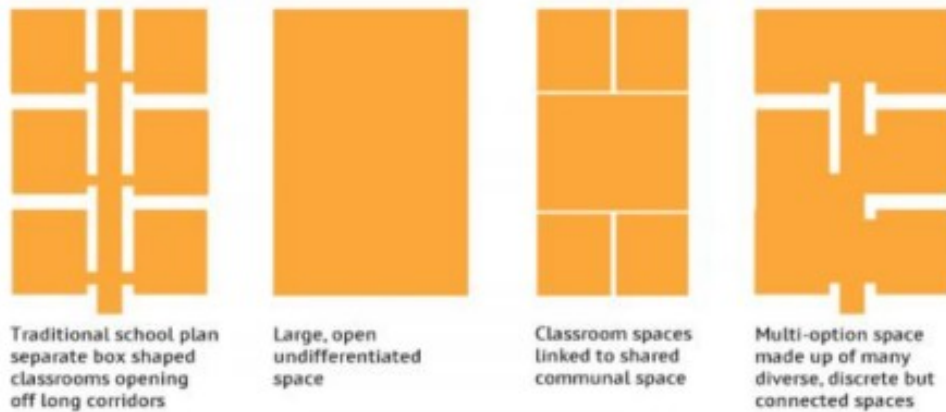
Mediateques lingüístiques: autonomia en l'aprenentatge d'idiomes al llarg de la vida.

**ACTIVE LEARNING IN MY SCHOOL AND CLASSROOM
FUTURE CLASSROOM LAB. Brussel·les 1-2 desembre 2018.**

El curs de dos dies *Active Learning in my School and Classroom*, organitzat per *Future Classroom Lab* en la seua seu de Brussel·les, ofereix una visió integrada de l'ús dels espais destinats a l'ensenyament i la transformació de l'ensenyament cap a un model més actiu centrat en l'alumnat.

La primera jornada va girar entorn de com fomentar de forma efectiva la creativitat, la col·laboració, la curiositat i l'aspecte lúdic a les aules. En la segona jornada, les sessions es van centrar més en els agents implicats en la renovació de la pràctica docent i en el paper que juguen en aqueixa renovació el disseny de nous espais d'aprenentatge i el replantejament de l'ús dels existents.

Al començament, es va presentar el concepte d'*active learning* o aprenentatge actiu com un model pedagògic centrat en l'alumnat, recolzat en gran part en els espais on té lloc l'aprenentatge i en les noves tecnologies de la comunicació. El col·legi, l'aula, o allà on tinga lloc la "classe", ha d'afavorir l'aprenentatge actiu de l'alumnat, col·locant al docent en una posició de facilitar la informació i monitorar el progrés. L'espai ha de permetre els processos que successivament abordarà l'estudiant en el seu aprenentatge per a resoldre els problemes, projectes o preguntes plantejats: pensar, explorar i compartir o exposar els seus resultats. En cadascun d'aquests moments, pot beneficiar-se d'una distribució flexible de l'espai i el mobiliari, i que siga l'entorn el que s'adapte a les necessitats de l'alumnat.

Segons la naturalesa de l'activitat, el docent o el grup funcionaran millor si poden decidir com i on treballar més còmodament; unes vegades en grup, altres aïllats, unes altres en parelles... La disposició tradicional de l'aula és efectiva per a determinades comeses, però impedeix unes altres, especialment si el mobiliari no pot desplaçar-se. Les taules poden no ser necessàries sempre, i l'aula pot comptar amb zones diferenciades on seure en el terra, treballar per separat... Les distribucions "imaginatives" són habituals en aules d'infantil i primària, però sembla que costa més introduir-les quan l'alumnat es fa adult.

A l'hora de replantejar-se l'ús de l'espai, cal pensar en la dimensió horitzontal (taules, cadires, sofàs!, files, grups...), vertical (espais de projecció, pissarres, suros, zones per a exposar treballs realitzats...) i virtual (ús de plataformes de continguts, accés a Internet, telefonia mòbil, tauletes, ordinadors, videojocs, impressió 3D...).

“Classe peixera”: exemple d'una activitat en grup basada en l'observació i retroalimentació entre alumnes: [edutopia](#).

Aquest altre vídeo presenta a docents observant i valorant els canvis introduïts en la disposició d'aules en el seu centre: [edutopia](#).

La resta de la primera jornada es va centrar en formes de promoure aspectes actius del procés d'aprenentatge: la creativitat, la curiositat i el gust per explorar, la col·laboració i el joc. La major part d'exemples es van centrar en els nivells de primària i secundària, però els principis són aplicables a altres etapes educatives. Se li va donar especial importància a l'elaboració de rúbriques clares i completes a l'hora de plantejar treballs en grup – projectes, resolució de problemes...-, a fi d'assegurar la participació efectiva de tots i evitar problemes derivats de deficiències en la orientació. El paper del professorat com a supervisor i orientador, i la preparació d'eines d'avaluació externa i autoavaluació són essencials per a l'aprofitament d'aquest tipus de tasques.

Vam tindre ocasió d'usar alguns recursos online per a facilitar la col·laboració entre alumnes o entre docents i alumnes, i per a crear activitats interactives, jocs, competicions en grups... [Quizlet](#), [menti](#), [quizziz](#), [allourideas.org](#), [jeopardy](#)... Cada vegada hi ha més recursos d'aquest tipus disponibles, i habitualment són gratuïts, almenys parcialment.

La segona jornada es va centrar en dos temes principals: la implicació dels centres educatius amb altres agents socials i econòmics del seu entorn, i propostes de disseny i ús d'espais educatius.

El primer punt va tractar aspectes genèrics sobre la col·laboració dels centres amb associacions de pares i mares, ex-alumnat, empreses i sindicats, associacions culturals, autoritats locals, regionals o nacionals, i amb altres centres educatius dins i fora del país. Vam poder veure com existeixen diferències importants entre els sistemes educatius dels països dels participants, i també com el major grau d'implicació amb altres institucions sol donar-se en els centres de formació professional.

En l'última sessió, vam treballar en grups per a crear una “aula ideal”, tenint en compte l'experiència de cada participant (de països i contextos diferents) i els tipus de distribució vistos en la jornada anterior (aules tradicionals, aules interconnectades, aules connectades a un espai comú, espais comuns sense diferenciar,...). Com que la premissa era que no hi havia problemes de pressupost, les propostes anaven des d'espais amb jardins interiors i estanys, a parets mòbils automatitzades o superfícies de treball interactives per tot arreu; però finalment vaig acabar amb la impressió de que totes les propostes incloïen de l'una o l'altra forma aquests punts:

- Mobiliari fàcilment traslladable (cadires amb tauler preferibles als pupitres tradicionals)
- Diferents tipus de mobiliari dins de l'aula.
- Almenys dos espais diferenciats: un per a treball individual o en grups, i un altre per a treball amb tot el grup alhora.
- Aprofitament de les parets amb diverses superfícies per a la classe (pissarres o pantalles), i espais per a exposar informació puntual o treballs dels estudiants.
- Tauletes, mòbils o portàtils preferibles a ordinadors de sobretaula.

Pensant en l'objectiu del projecte Erasmus+ que ens ocupa, ja vam veure algun d'aquests conceptes aplicats al projecte de reforma de la mediateca d'algunes EEOII, i en concret destacaria les subdivisions o espais de socialització. Alguns participants van exposar reformes i projectes dels seus centres que incloïen zones comunes per a usos diversos que poden adaptar-se per a grups més o menys grans, o que s'usen successivament com a menjador, espai de reunió o d'estudi individual. Un dels centres incloïa en la seua

reforma fins i tot una espècie de “coves” per als estudiants que necessitaven en algun moment aïllar-se de l'entorn. Ací podem veure un exemple d'una escola redissenyada al voltant d'espais oberts: [vídeo](#). L'últim enllaç ens porta a un esquema proposat pels organitzadors del curs per a planificar el canvi cap a un model d'aprenentatge actiu: [FCL toolkit](#).